

helse- og sosialpersonell, både studenter og klinikere. Imidlertid er Kroppskunnska- ping et registrert og beskyttet varemerke, og det er knyttet vilkår til bruk av konseptet i praksis (www.kunnskaping.no).

Sissel Steihaug

Avdeling for helsetjenesteforskning
SINTEF
Oslo

Ikke bare jeg?

Eggen I.

Bare jeg...

En dissosiativ identitetsforstyrrelse. 355 s.
Stavanger: Hertervig forlag, 2008. NOK 149
ISBN 978-82-8216-025-4

Inger Eggen gir oss en sterk, ærlig og gripende beretning om en oppvekst og en personlighets- utvikling med en selvopptatt mor, en hatefull bror og – verst av alt – en alkoholisert og overgripende far. *Bare jeg...* er utgitt i serien til stiftelsen Psykiatrisk Oppplys-

ning og er således ment å bidra til mer åpenhet omkring psykiske lidelser, og ikke minst å gi alvorlige tilstander, i dette tilfellet en dissosiativ identitetsforstyrrelse, et ansikt. Det gjør Eggen til gagns og på en så overbevisende måte at man som leser sitter igjen med inntrykk av at det i tillegg til det dissosiative også foreligger en multipel personlighetsforstyrrelse. For det er et omfattende personlighetsgalleri som vi blir kjent med og som befolker hennes hage, utgjør forskjellige deler av henne og tar styringen over hennes atferd i ulike situasjoner.

At forfatteren har hatt behov for å «skrive seg igjennom» sin lidelse, er fullt forståelig, og hun nærmest tømmer ut sitt sjeleliv i usensurert form fra side til side. I det ligger noe av vanskeligheten i å gi en anmeldelse en balansert og «rettferdig» form. Som leser kan man få følelsen av aldri å bli ferdig, mye av det samme gjentar seg – med de indre dialogene i en kaotisk form, som naturlig nok avspeiler hennes følelses- og tankeliv, men som kan virke noe utmattende på undertegnede.

Når det er sagt, skal Eggen ha ros for å ha gitt sitt bidrag til avsløringen av det besteborgerlige fasadespill som omgir for mange familier i vårt samfunn og som i all sin tilsynelatende vellykkethet produserer en slik tragedie for et barn.

Budskapet er derfor rettet til allmennheten – uansett profesjon. Det er verdifullt

og bevisstgjørende og fortjener oppmerk- somhet, men formen kan gjøre at noen faller av lasset underveis. Holder man imidlertid ut til slutt, får man belønning gjennom det glimtet av håp som forfatteren ser og vil dele med oss i de siste setningene: «... med hjelp til å forstå min indre verden for å akseptere skadene som ble påført meg som barn, kan jeg en gang oppnå å dirigere personene i hagen min. Det er mulig at vi kan spille sammen og lytte til hverandre. Det kan bli kvinnen med navnet Inger. En gang. Det er visst mulig å erkjenne at livet ble slik det ble, finne nye toner og ny musikk som kan gi mening og glede. For meg. For Inger. Kanskje.»

Med dette håp for øye og i takknemlighet til sine terapeuter, uttrykt i forordet, kan Eggen makte å fri seg fra dissosiasjonen og ta herredømme over de multiple personlig- hetene som har befolket hennes hage – for dermed endelig å kunne spille på lag med seg selv.

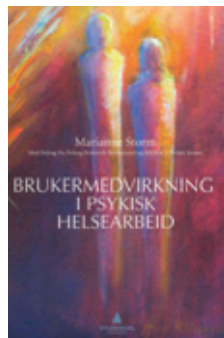
Tore Gude
Modum Bad
Vikersund

Likeverdig samarbeid i psykiatrien

Storm M.

Brukermedvirkning i psykisk helsearbeid

156 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2009.
Pris NOK 235
ISBN 978-82-05-39166-6

og Hensikten med boken er å gi konkrete innspill til arbeidet med brukermedvirkning i et samarbeid mellom pasienter, deres pårørende, brukerrepresentanter og helsepersonell innen psykisk helsevern.

Forfatteren er sykepleier med grunnfag og mellomfag i psykologi og hovedfag i helsefag. Boken har bidrag fra Åslaug Botnevik Rennesund, som har mastergrad i psykologi, og Målfrid J. Frahm Jensen som er hjelpepleier, lyriker og skribent.

De nye helselovene bereder grunnen for en ny måte å samarbeide på, der pasientene ikke lenger er passive mottakere av eksper- tenes anbefalinger og råd, men der det stilles sterkere krav til den informasjon som skal gis av helsepersonell og ikke minst den innflytelse pasientene skal ha på sin egen behandling. I psykiatrien kan dette være spesielt vanskelig, men her balanseres det

fornuftig i boken, der det understrekes at til- nærmingen må være fleksibel og tilpasses pasientens tilstand til enhver tid. Siktemålet er å ansvarliggjøre pasienten og sette ver- diene autonomi og selvstendighet i fokus. Pårørende har også en viktig rolle, og det gis anbefalinger for hvordan de best kan tas med i arbeidet rundt pasienten og samtidig bli ivare tatt med sine individuelle behov.

I boken gjennomgås et konkret og prak- tisk opplegg av ti måneders varighet, med utgangspunkt i hovedforfatterens og de øvrige bidragsytternes erfaringer fra avde- lingen i Stavanger og Ryfylke distriktspsy- kiatriiske senter. Det beskrives en innle- dende kartleggingsfase med etablering av styringsgruppe, dialogkonferanse (semi- nar), personalmøter med bruk av eksterne fasilitator (et bedre ord enn veileder i denne sammenhengen), arbeid i temagrupper, undervisningsopplegg med faglig påfyll (kunnskapsforum), og det gis en del tips om hvilke fremgangsmåter som kan være nyt- tige når grupper går i stå og ikke kommer videre. Til sist gis det innspill som kan være hensiktsmessige for å kartlegge om oppleg- get har gitt noen effekt, og som kan være utgangspunkt for videre oppfølging.

De konkrete beskrivelsene er nyttige, men boken skjemmes av for mange gjenta- kelser og selvfølgheter. Slik sett hadde et mer kortfattet hefte vært mer anvendelig i praksis. Likevel kan den trygt anbefales for de miljøer som ønsker en ledersnor for sitt arbeid på dette viktige feltet.

Stein Opjordsmoen

Avdeling for forskning og undervisning
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Godt om inneklima

Aas K.

Godt inneklima

Håndboken for hjemmet. 302 s, ill. Oslo: Cappelen Damm, 2009. Pris NOK 299
ISBN 978-82-02-29065-8

De senere årene har det vært stadig økende oppmerk- somhet på inne- klima. Økt kunn- skap har gjort det viktig å erkjenne at inneklima er viktig for både helse og trivsel. Det er imid- lertid mange aktø- rer på banen, og for folk flest kan det være forvirrende

å finne ut av hvor man skal hente nyttig informasjon.

Kjell Aas er en kjent og dyktig fagperson innenfor det norske inneklimatefeltet. Her har